

Vauhtia Hollolan maaseutu- ohjelmaan

YHTEENVETO ASUKASILLASTA

5.5.2026

Hollola

Hollola

ALUKSI

Hollolan maaseutuohjelman päivitys on käynnistynyt yhteistyössä Hollolan kunnan ja Päijänne-Leaderin kanssa. Valmistelun taustalla on valtuustoaloite ja tunnistettu tarve uudistaa ohjelma vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä.

Osana maaseutuohjelman valmistelua ja tiedonkeruuvaihetta järjestettiin kaikille avoin asukasilta Hollolan uimahallin monitoimisalissa 5.5.2026. Asukasillan tarkoituksena oli tunnistaa kylien voimavaroja, mahdollisuuksia ja erityispiirteitä osana maaseutuohjelman tietoperustaa sekä tarkastella Hollolan kuntastrategian teemoja maaseudun näkökulmasta. Lisäksi illassa mallinnettiin rakennetta kylien ja asukkaiden kuulemiseksi.

Ajankohtaisina aiheina keskusteluissa nousi esiin huoli kyläkoulujen tulevaisuudesta, niiden merkitys sekä yhteisöllisyydelle että harrastusmahdollisuuksille. Tämän lisäksi myös kierrätyspuisto puhututti kylien edustajia.

Vaikuttavana viestinä osallistujat kuvasivat oman kylän olevan vahva osa omaa identiteettiä ja kuulumisen tunnetta. Osallistujat toivoivat kylien tulevan tunnistetuiksi osana yhdenvertaista päätöksentekoa kunnassa.

Asukkaiden näkemykset tukevat viestiä siitä, että elävät ja toimivat kyläyhteisöt ovat keskeinen osa Hollolan elinvoimaa. Kylien aktiivinen yhdistystoiminta ja yhteisöllisyys nähdään tärkeinä voimavaroina, joita halutaan vahvistaa myös tulevassa maaseutuohjelmassa.

Tämä yhteenveto on koostettu asukasillan työpajoissa tuotetusta aineistosta. Materiaalin tarkoituksena on antaa lisätietoa valmistelun tueksi ja varmistaa asukkaiden kuulluksi tuleminen ja osallisuus osana prosessia.

Lisätietoja

antti.anttonen@hollola.fi

hanna.ruokamo@hollola.fi

tiina.västilä@paijanne-leader.fi

Hollola

Maaseutuohjelman valmisteluprosessi:

Maaseutuohjelman päivittäminen toteutetaan yhteistyössä: Hollolan kunta ja Päijänne Leader. Työtä ohjaa Hollolan kuntastrategia ja toimeksiannon taustalla valtuustoaloite.

TAUSTA- AINEISTON KOKOAMINEN

- Maaseudun tilannekuva
- Kuntastrategia ja sidosryhmäkysely
- Kyläturvallisuusselvitys

TIEDONKERUU ja OSALLISUUS

- Asukasilta
- Nuorten ”unelmien kylä”

ANALYYSI ja YHTEENVETO

- Hyte-tiimi
- Turvallisen arjen kylät
- Päijänne-Leader

MAASEUTUOHJELMA

- Päätöksenteko (syys/joulu)
- Jalkauttaminen
- Toimeenpano
- Seuranta osana laajaa hyvinvointikertomusta

Päijänne

Hollola

OSA 1.

MAASEUTUOHJELMALLA TOTEUTAMME HOLLOLAN KUNTASTRATEGIAA

Hollolan kuntastrategian visiona on olla *hyvinvoiva ja haluttu Hollola*. Asukasillan työpajassa osallistujat pohtivat, mitä vision toteutuminen kymmenen vuoden aikajanalla voisi tarkoittaa maaseudun näkökulmasta. Lisäksi osallistujilla oli mahdollisuus ottaa kantaa maaseutuohjelman tausta-aineistoon ja sen rakenteeseen.

Osallistujien tuottamista kirjauksista on tehty aineiston analyysi, jossa työpajoissa nostetut aiheet on teemoiteltu ja sisällöt taulukoitu (diat 6, 8 ja 10).

**” Kylien yhteisöllisyys
tunnistetaan kunnan
voimavaraksi.”**

Hollola

AINEISTON TEEMOITTELU 1.1

Hollolan kuntastrategian visiona on olla *hyvinvoiva ja haluttu Hollola*. Työpajassa osallistujat pohtivat, mitä vision toteutuminen kymmenen vuoden aikajanaalla voisi tarkoittaa maaseudun näkökulmasta.

TEEMA	AINEISTOSSA MAINITUT ASIAT	ESIMERKKI LAINAUS
LÄHIKOULUT	Koulumatkat; pituus, aika ja turvallisuus, Tuen tarpeet, Koulun koko, Kohtaamispaikka, Harrastus- ja liikuntamahdollisuudet, Pysyvyys, Perheystävällisyys, Pois muuttaminen, Kyläkoulut houkuttelee muuttajia pk-seudulta, Lähikoulu, Lasten ja nuorten hyvinvointi; koulujaksaminen	<i>"Koulujaksamiseen huomioidaan pitkien koulukuljetusten vaikutus." "Jos kyläkoulut lopetetaan, kylältä moni muuttaa pois." "Saman kylän samanikäisiä lapsia ei hajoteta eri luokille." "Jos kyläkoulut säilytetään hyvä arki pyörii kodin lähellä, pienet koulut kiinnostaa, Herrala ja muut kylät houkuttelee." "Kylät on siistejä, turvallisia ja lähiliikunta ym. osallistuminen turvattua." "Jos ei pikkukouluja säilytetä sivukylillä Hollolaa ei ole, se on Lahden omaisuutta."</i>
LÄHIPALVELUJEN SÄILYMINEN JA JALKAUTUVAT PALVELUT	Saavutettavuus, Arjen sujuvuus, Päiväkotito, Palvelusetelit ja kuntalisät (vaka), Jalkautuvat palvelut, Liikkuvat terveystoimet, Nykyisten palvelujen säilyttäminen, Terveystoimet,	<i>"Palveluita arjen sujuvuuteen tuodaan kylille." "Palveluiden saavutettavuus ilman autoa." "Kotikunnan palveluiden näkyminen arjessa."</i>
KOHTAAMISPAIKAT ja YHTEISÖLLISYYS	Yhteisöllisyys, Kohtaamispaikkoja, Kylätalot; tuki ylläpitoon, Etätyöpisteitä kylille, Kriisitilanteen kokoontumispaikka, Kyläkioski, Senioreille ja lapsille	<i>"Kylätalojen ylläpitoa tuetaan vahvasti." "Jos kylällä on kriisitilanteen sattuessa yhteinen kokoontumispaikka."</i>
LÄHILIIKUNTA- ja VIRKISTYSMAHDOLLISUUDET	Koulun sali, Pururata, Sisä- ja ulkoliikuntapaikat, Liikuntapalvelut, Omatoiminen liikunta, Kukonkoivun kenttä, Arkiliikunta, Lähiliikunta, Virkistysalueet, Uimaranta	<i>"Liikuntapalveluita tuodaan myös kylille ja omatoimista liikuntaa tuetaan." "Hälvälän ja Tiilikankaan koulujen loppumisen myötä lähiliikuntapaikat vähenivät. Tärkeää miettiä miten korvata ja ylläpitää esim. Kukonkoivun liikuntamahdollisuuksia, voisiko kentän kunnostaa?"</i>

” Kylät on siistejä, turvallisia ja lähiliikunta ynnä muu osallistuminen turvattua.”

Hollola

AINEISTON TEEMOITTELU 1.2

Hollolan kuntastrategian visiona on olla *hyvinvoiva ja haluttu Hollola*. Työpajassa osallistujat pohtivat, mitä vision toteutuminen kymmenen vuoden aikajanaalla voisi tarkoittaa maaseudun näkökulmasta.

TEEMA	AINEISTOSSA MAINITUT ASIAT	ESIMERKKI LAINAUS
VIESTINTÄ ja TIEDONKULKU	Some, Selkeys, Avoimuus, Ennakoiva, Tehokkaampi tiedotus, Printtimedia, Viesteihin vastaaminen, Imago, ilmoitustaulut, oman kylän tiedottamisesta vastaava henkilö, tiedon luotettavuus	<i>"Tiedotus olisi avointa, selkeää ja mahdollisuuksien mukaan ennakoivaa."</i> <i>"Ajoittain kaikkiin talouksiin jaettavaksi paperisia tiedotteita, pelkkä digi ei riitä."</i>
PÄÄTÖKSENTEKO	Kattava ja läpinäkyvä päätöksenteko, Kylien edustus, Kyläkummivaltuutetut, "Rural target" = tietty % kunnan budjetissa ohjautuisi maaseudulle, Ei marginalisoida maaseudun asukkaita, Kuntastrategian toteutuminen, Huomioitava alueiden erilaisuus ja vahvuudet, Asukkaiden kuuleminen, Osallisuus ja kuulluksi tuleminen, Lupaprosessi, Jalkautuminen kyliin (päättäjät ja viranhaltijat)	<i>"Kunnan pitää olla aktiivisempi kylien asioiden ajamisessa."</i> <i>"Kylät ja niiden tarpeet tunnustetaan."</i> <i>"Päätöksenteossa on huomioitava eri alueiden vahvuudet ja mahdollisuudet."</i>
TIETOLIIKENNE-YHTEYDET	5G mobiiliverkko, Tietoliikenneyhteydet, Kattavuus	<i>"5G mobiiliverkko kattaa kunnolla kaikki alueet."</i>
LUONTOARVOT	Luontopolut, Luontohyvinvointi, Luonnon arvostaminen, Monta luontoa, Luonnonvarat, Hyvinvoiva ympäristö, Kaatopaikan ympäristöhaitat	<i>"Luonnon arvostaminen, luottamus sen säilymiseen."</i> <i>"Luontohyvinvointi on arkea kylillä."</i> <i>"Uutta kaatopaikkaa ei perusteta Hollolaan."</i>
YRITTÄJYYS ja MATKAILU	Vilkas pienyritystoiminta, Yritykset esiin, Paikallisuus, Yrityspuisto, Tuet, Matkailu	<i>"Yritykset esiin, jotta voidaan käyttää paikallisia palveluita."</i> <i>"Toimiva kierrätyskeskus / yrityspuisto."</i>
PAIKALLISUUS ja LÄHIRUOKA	Omavaraisuusaste, Lähiruoka, Hollolan näkkileipä, Paikallisuus, Sukutilat, Tuet, Varautuminen	<i>"Hollolassa julkisissa hankinnoissa huomioitaisi lähiruoka ei pelkkä hinta."</i> <i>"Paikallisuus ja lähiruoka tukee varautumista."</i>

**” Luontohyvinvointi on
arkea kylillä.”**

Hollola

AINEISTON TEEMOITTELU 1.3

Hollolan kuntastrategian visiona on olla *hyvinvoiva ja haluttu Hollola*. Työpajassa osallistujat pohtivat, mitä vision toteutuminen kymmenen vuoden aikajanaalla voisi tarkoittaa maaseudun näkökulmasta.

TEEMA	AINEISTOSSA MAINITUT ASIAT	ESIMERKKI LAINAUS
ASUMINEN	Maltillinen kaavoitus, Tonttimyynti- ja tarjonta, Tonttikauppojen vaikutukset, Lapsiperheiden asuinalue, Kotona asumisen mahdollistaminen ikääntyessä, Muuttaminen, Rakentamisen lupaprosessit, Kesäasumisesta vakinaiseen, Monipaikkaisuus ja Vapaa-ajan asuminen	<i>"Kylille muutetaan." "Maltillinen kaavoitus, ei lähiöitä maaseudulle / kyliin (tiheää rak.)." "Saan jäädä kotiin, kun jään pois töistä."</i>
SIJAINTI ja LIIKENNEYHTEYDET	Teiden kunto, Julkinen liikenne, Pyörätiet, Pyöräilymahdollisuudet, Koulukyytien suunnittelu, Junaseisake, Junayhteydet, Yhteydet kauppoihin	<i>"Linja-auto yhteyden kuntoon!" "Herralaan muutettu hyvien kulkuyhteyksien vuoksi, niiden ylläpitäminen turvaa kylän asukkaiden liikkumisen." "Kyläen asukkaita kuullaan esimerkiksi koulukyytien suunnittelussa."</i>
VARAUTUMINEN ja TURVALLISUUS	Kriisitilanteen kokoontumispaikka, Kriisivalmius, Turvallinen arki, Naapuriapu, Turvaverkot ja kasvuympäristö, Varautuminen, Lähiruoka/omavaraisuus	<i>"Maaseudun kriisivalmiutta osataan hyödyntää aidosti."</i>
KYLÄKULTTUURI JA KOTISEUTUUN JUURTUMINEN	Identiteetti, Tunnistaminen, Ominaisleima, Kylänimet käytössä, Kyläyhteisö, Tarinat ja kylähistoria, Perinteet, Historialliset rakennukset, Talkoohenki, Säilyttäminen; lempeä kehittäminen olemassa olevan ehdoilla	<i>"Kankaantaan kylät tunnistetaan eikä meitä identifioida osaksi kuntakeskusta." "Kylät vetävät yhtä köyttä." "Perheet uskaltavat juurtua."</i>

**”Otetaan maaseudusta hyvä
koppi – sillä olisi paljon
annettavaa.”**

Hollola

OSA 2.

OSALLISUUDEN EDISTÄMINEN OSANA MAASEUTUOHJELMAA

Toisena tavoitteena asukasillassa oli tarkoitus mallintaa rakennetta kylien ja asukkaiden kuulemiseksi. Osallistujat arvioivat neljää eri kuulemisen mallia pohtien niiden mahdollisuuksia, riskejä ja soveltuvuutta Hollolan toimintaympäristöön:

1. ASUKASRAATI – Satunnaisotannalla tai harkitusti koottu ryhmä kuntalaisia, joka perehtyy tiettyyn teemaan ja tuottaa suosituksia päätöksenteon tueksi.
2. KYLÄFOORUMI – Avoin yhteinen keskustelutilaisuus kylien asukkaille.
3. DIGITAALINEN OSALLISTUMISALUSTA – Verkkopohjainen alusta, jossa asukkaat voivat vastata kyselyihin ja kommentoida suunnitelmia.
4. TYÖPAJA – Tilaisuus, jossa asukkaat, luottamushenkilöt ja viranhaltijat kehittävät ratkaisuja yhdessä fasilitaattorin johdolla.

”Kyliä kuultaisiin paremmin ja niiden erityispiirteet tulisi esille.”

Hollola

2.1 ASUKASRAATI

MISTÄ ON KYSE?

Satunnaisotannalla tai harkitusti koottu ryhmä kuntalaisia, joka perehtyy tiettyyn teemaan ja tuottaa suosituksia päätöksenteon tueksi.

TUNNISTETUT MAHDOLLISUUDET - Motivaatiotekijät

- Mahdollisuus vaikuttaa
- Kehittäminen ja sen tulokset
- Yhteisöllisyys
- Moniäänisyys
- Edustuksellisuus (kyläyhdistykset)
- Yhdenvertaisuus
- Ulkopuolinen vetäjä
- Turvallinen ilmapiiri

TUNNISTETUT RISKIT - Uhkatekijät

- Sitoutumattomuus
- Aktiivisten edustajien puute
- Puolueellisuus (kyläin välinen epätasa-arvo)
- Valta-asetelma ja sen väärinkäyttö, oman agendan ajaminen
- Tiedonkulun haasteet
- Osallistuminen vaatii rohkeutta

NÄKÖKULMIA RAADIN KOOLLEKUTSUMISESTA – Edustavuuden varmistaminen

- Valinnat ja kutsut yhdistysten kautta
- Täysi-ikäisyys ja ikäjakauma
- Edustus jokaisesta kylästä
- Tietotaito (ammatti/harrastuneisuus)
- Arvonta kattavasta joukosta
- Kyläkohtainen äänestys halukkaista kyläaktiiveista
- Asuttava kylällä, mitä edustaa
- Osallistuminen omalla nimellä, ei nimimerkillä

2.2 KYLÄFOORUMI

MISTÄ ON KYSE?

Avoin yhteinen keskustelutilaisuus kylien asukkaille.

TUNNISTETUT MAHDOLLISUUDET - Motivaatiotekijät

- Moniäänisyys
- Talkoohengen elvyttäminen
- Mahdollisuus käsitellä myös pienempiä asioita
- Yhdenvertainen mahdollisuus vaikuttaa
- Saavutettava
- Keskustelu ja vuoropuhelu

TUNNISTETUT RISKIT - Uhkatekijät

- Asiat eivät etene
- Riittävä rajaus
- Vaatii rohkeutta osallistua
- Vähäinen kiinnostus

NÄKÖKULMIA FOORUMIN KOOLLEKUTSUMISESTA

- Ajankohtaiset asiat käsittelyyn oikea-aikaisesti
- Kiertävä eri puolilla Hollolaa
- Esim. 4 krt vuodessa

2.3 DIGITAALINEN OSALLISTUMISALUSTA

MISTÄ ON KYSE?

Verkkopohjainen alusta, jossa asukkaat voivat vastata kyselyihin ja kommentoida suunnitelmia.

TUNNISTETUT MAHDOLLISUUDET - Motivaatiotekijät

- Nuorten aktivoituminen ja tavoittaminen
- Hyvä lisänä (ei ainoa)
- Lyhyet, selkeät ja relevantit kyselyt
- Aidosti tuntuva mahdollisuus vaikuttaa
- Kyselyistä tiedottaminen laajasti

TUNNISTETUT RISKIT - Uhkatekijät

- Epätasa-arvoinen
- Epäasialliset kommentit
- Ei tavoita asukkaita
- Valmiit vastausvaihtoehdot eivät anna mahdollisuutta omiin mielipiteisiin
- ”Ympäripyöreys”
- Sekava rakenne (ei testata kyselyä ennakkoon)
- Hukkuu kyselytulvaan

KYSELYT OSANA PÄÄTÖKSENTEKOPROSESSIA: Missä vaiheessa digikysely tulisi toteuttaa?

Aloite / kehittämistarve

Asukkaiden aloitteesta
Luottamushenkilöiltä
Viranhaltijalta
Lakisääteisestä veloitteesta

Valmistelu

Viranhaltijat selvittävät
vaihtoehdot, vaikutukset ja
kustannukset

Päätöksenteko

Asia käsitellään tarvittavissa
toimielimissä

- valiokunnat
- kunnanhallitus
- kunnanvaltuusto

Täytäntöönpano

Viranhaltijat vievät päätöksen
käytännön toteutukseen
(esim. palvelut, hankkeet tai
toimenpiteet).

Seuranta

Tarkastellaan:

- saavutettiinkö tavoitteet
- millaisia vaikutuksia syntyi

2.4 TYÖPAJA

MISTÄ ON KYSE?

Tilaisuus, jossa asukkaat, luottamushenkilöt ja viranhaltijat kehittävät ratkaisuja yhdessä fasilitaattorin (=työpajan ohjaaja) johdolla.

TUNNISTETUT MAHDOLLISUUDET - Motivaatiotekijät

- Eri näkökulmat
- Kohtaaminen ja yhteisöllisyys
- Vuoropuhelu

TUNNISTETUT RISKIT - Uhkatekijät

- Osallistujamäärä
- Näennäisvaikuttamista
- Valtasuhteet
- Digitaalinen tallennusmuoto säilyy paremmin

KYSELYT OSANA PÄÄTÖKSENTEKOPROSESSIA: Missä vaiheessa työpaja tulisi toteuttaa?

Aloite / kehittämistarve

Asukkaiden aloitteesta
Luottamushenkilöiltä
Viranhaltijalta
Lakisääteisestä veloitteesta

Valmistelu

Viranhaltijat selvittävät
vaihtoehdot, vaikutukset ja
kustannukset

Päätöksenteko

Asia käsitellään tarvittavissa
toimielimissä

- valiokunnat
- kunnanhallitus
- kunnanvaltuusto

Täytäntöönpano

Viranhaltijat vievät päätöksen
käytännön toteutukseen
(esim. palvelut, hankkeet tai
toimenpiteet).

Seuranta

Tarkastellaan:

- saavutettiinkö tavoitteet
- millaisia vaikutuksia syntyi

LOPUKSI

Tämä yhteenveto on koostettu asukasillan työpajoissa tuotetusta aineistosta. Materiaalin tarkoituksena on antaa lisätietoa valmistelun tueksi ja varmistaa asukkaiden kuulluksi tuleminen ja osallisuus osana prosessia.

Hollolan strategian visiona on olla *hyvinvoiva ja haluttu* kunta. Asukasillan 5.5.2026 työpajassa tunnistettiin keskeisimpiä edellytyksiä kuntastrategian toteutumiseksi maaseudun näkökulmasta:

- LÄHIPALVELUJEN SÄILYMINEN JA JALKAUTUVAT PALVELUT
- LÄHIKOULUT
- KOHTAAMISPAIKAT ja YHTEISÖLLISYYS
- LÄHILIIKUNTA- ja VIRKISTYSMAHDOLLISUUDET
- VIESTINTÄ ja TIEDONKULKU
- PÄÄTÖKSENTEKO
- SIJAINTI ja LIIKENNEYHTEYDET
- ASUMINEN
- TIETOLIIKENNEYHTEYDET
- LUONTOARVOT
- VARAUTUMINEN ja TURVALLISUUS
- YRITTÄJYYS ja MATKAILU
- PAIKALLISUUS ja LÄHIRUOKA
- KYLÄKULTTUURI JA KOTISEUTUUN JUURTUMINEN

Lisäksi osallistujat arvioivat neljää eri asukasosallisuuden mallia pohtien niiden mahdollisuuksia, riskejä ja soveltuvuutta Hollolan toimintaympäristöön. Eniten keskustelua herättivät suljettuna ryhmänä toteutettava *asukasraati* ja toisaalta kaikille avoin koolle kutsuttava *kyläfoorumi*.

Keskusteluissa korostettiin moniäänisyyden ja yhdenvertaisuuden merkitystä. Kyläfoorumia pidettiin saavutettavampana vaihtoehtona ja muun muassa asukasraadin puolueettomuutta pohdittiin. Puolestaan digitaalisia osallistumisalustoja pidettiin hyvänä lisänä ja niiden todettiin tavoittavan nuorempia ikäpolvia. Digiratkaisujen ei kuitenkaan toivottu olevan ainoa vaikuttamisen väylä vaan osallisuuden rakenteissa tulisi pyrkiä monikanavaisuuteen eri ikä- ja väestöryhmät huomioiden ja saavuttaen.

Asukasillan aineisto toimii maaseutuohjelman valmistelun perustana. Valmistelu etenee Hollolan kunnan ja Päijänne Leaderin yhteistyössä ja voit seurata työn etenemistä kunnan verkkosivuilla: [Hollola.fi /osallistu-ja-vaikuta](https://hollola.fi/osallistu-ja-vaikuta)

Lisätietoja:

antti.anttonen@hollola.fi

hanna.ruokamo@hollola.fi

tiina.vastila@paijanne-leader.fi

Hollola